

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

8 APRIL 1981

WETSVOORSTEL

betreffende het in werkelijke dienst houden van sommige lagere officieren die tot het reservekader zijn toegelaten

(Ingediend door de heer Gheysen)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel heeft tot doel het in werkelijke dienst houden mogelijk te maken van lagere beroeps- en aanvullings-officieren die wegens het bereiken van de leeftijdsgrens op pensioen worden gesteld en die tot het reservekader worden toegelaten.

De leeftijd waarop de officieren op rust worden gesteld, wordt vastgesteld door het besluit van de Regent van 6 februari 1950 en door het koninklijk besluit van 11 december 1951, genomen in uitvoering van artikel 3 van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen.

Wat betreft de andere officieren dan de officieren van het gebrevetteerd varend personeel en de officieren van de rijkswacht waarvan verder sprake is, worden de leeftijdsgrenzen bepaald als volgt: eenenvijftig jaar voor de kapiteins-commandanten, vijftenvijftig jaar voor de majoors en luitenant-kolonels, zesenvijftig jaar voor de kolonels, negenenvijftig jaar voor de generaal-majoors en eenenzestig jaar voor de luitenant-generaals.

Onder de officieren die op rust worden gesteld wegens het bereiken van de leeftijdsgrens is de situatie van de kapiteins-commandanten bijzonder zorgwekkend. Het is namelijk zo dat het merendeel van deze officieren op het ogenblik dat zij op eenenvijftigjarige leeftijd op rust worden gesteld, nog familiale lasten heeft die moeilijk te dragen zijn omdat de inkomsten met meer dan een derde worden verminderd. Het pensioen van deze officieren mag inderdaad geschat worden, naargelang van de diensten die zij als officier hebben volbracht, op ongeveer 64 % van hun maandwedde.

Daarom is het aangewezen dat aan die op rust gestelde officieren die het wensen, de mogelijkheid wordt geboden een bijkomend aantal jaren boven de leeftijdsgrens in dienst te blijven.

Chambre des Représentants

SESSION 1980-1981

8 AVRIL 1981

PROPOSITION DE LOI

relative au maintien en activité de certains officiers subalternes admis dans le cadre de réserve

(Déposée par M. Gheysen)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition a pour but de permettre le maintien en activité des officiers subalternes de carrière et de complément qui sont mis à la pension par limite d'âge et qui sont admis dans le cadre de réserve.

L'âge auquel les officiers sont mis à la retraite est fixé par l'arrêté du Régent du 6 février 1950 et par l'arrêté royal du 11 décembre 1951, pris en exécution de l'article 3 des lois coordonnées sur les pensions militaires.

En ce qui concerne les officiers autres que les officiers du personnel navigant breveté et les officiers de gendarmerie dont il sera question plus loin, les limites d'âge sont fixées comme suit : cinquante et un ans pour les capitaines-commandants, cinquante-cinq ans pour les majors et les lieutenants-colonels, cinquante-six ans pour les colonels, cinquante-neuf ans pour les généraux-majoors et soixante et un ans pour les lieutenants généraux.

Parmi les officiers pensionnés par limite d'âge, la situation des capitaines-commandants est particulièrement pré-occupante. En effet, au moment de leur mise à la pension à l'âge de cinquante et un ans, ces officiers ont encore pour la plupart des charges de famille auxquelles il leur est difficile de faire face compte tenu de la diminution de plus d'un tiers de leurs revenus. Le montant de la pension de ces officiers peut en effet être estimée, compte tenu des services prestés comme officier, à environ 64 % de leur traitement mensuel.

C'est pourquoi il s'indique de permettre à ceux de ces officiers pensionnés qui le désirent de servir un certain nombre d'années supplémentaires au-delà de leur limite d'âge.

Dit wetsvoorstel heeft derhalve tot doel het invoeren van een stelsel van behoud in werkelijke dienst van de lagere beroeps- en aanvullingsofficieren die bij hun oppensioenstelling tot het reservekader worden toegelaten op grond van artikel 55 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren en der reserveofficieren. Dit behoud in werkelijke dienst zou worden aanvaard door de Minister van Landsverdediging na gunstig advies van de hiërarchische chefs van de officier-aanvrager. De dienstperiodes zouden per jaar worden gepresteerd en hoogstens tweemaal hernieuwbaar zijn opdat dit behoud in werkelijke dienst een einde zou nemen vóór het ogenblik waarop deze officieren, bij toepassing van het koninklijk besluit van 25 september 1959, uit het reservekader moeten treden, namelijk op het einde van het jaar gedurende hetwelk zij de leeftijd van vierenvijftig jaar bereiken.

Naar schatting zou het aantal officieren dat aldus in werkelijke dienst zou kunnen behouden worden, wanneer de wet volledig van toepassing is, ongeveer vierhonderd bedragen.

Aangaande de getalsterkte van de krijgsmacht is het vanzelfsprekend dat, gelet op de sociale beweegredenen die de maatregel tot het in werkelijke dienst houden rechtvaardigen, de begunstigde officieren niet kunnen beschouwd worden als deel uitmakend van de maximum toegelaten getalsterkte voor de encadrering van de krijgsmacht, zoals die bepaald is door de wet van 13 juli 1976. Deze getalsterkte werd inderdaad bepaald rekening houdend met de werkelijke operationele behoeften van de krijgsmacht.

Tenslotte, is om de redenen die hierna worden uiteengezet, dit voorstel niet toepasselijk op de officieren van de rijkswacht, op de officieren die behoren tot het gebrevetteerd luchtverend personeel en op de officieren die in mobiliteit zijn bij een ministerie of een instelling van openbaar nut.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1 bepaalt het toepassingsgebied van het wetsvoorstel. De op rust gestelde lagere officieren, die hun toelating tot het reservekader aangevraagd hebben, met uitzondering nochtans van bepaalde officieren die een bijzonder regime van opruststelling genieten, zijn hierbij betrokken.

Genieten derhalve niet het voordeel van onderhavig voorstel:

a) de officieren die deel uitmaken van het gebrevetteerd luchtverend personeel. Op deze officieren zijn namelijk bijzondere regels van toepassing ter berekening van het pensioenbedrag (cumulatie van bepaalde dienstperiodes en overschrijding van de grens van 75 % van de laatste activiteitswedge);

b) de officieren die in het stelsel van de mobiliteit gebezigd worden in een ministerie of een instelling van openbaar nut. De teksten die deze beziging regelen voorzien immers ook de mogelijkheid dat de betrokkenen op hun aanvraag in hun beziging kunnen behouden worden boven de pensioenleeftijd;

c) de lagere officieren van de rijkswacht. Voor hen is de pensioenleeftijd vastgesteld op vierenvijftig jaar.

Artikel 2, § 1, maakt het de Minister van Landsverdediging mogelijk de bij dit wetsvoorstel bedoelde lagere officieren die erom verzoeken, in werkelijke dienst te houden boven de leeftijdsgrens, voor zover zij gunstig werden beoordeeld door hun hiërarchische chefs.

Bovendien stelt deze paragraaf de maximumduur van het in werkelijke dienst houden vast op drie jaar, wat overeenstemt met de tijd gedurende dewelke de oprustgestelde lagere officieren deel uitmaken van het reservekader. De periode van in werkelijke dienst houden wordt verdeeld over drie periodes van één jaar, die elkaar opvolgen zonder onderbreking.

Le présent projet de loi vise donc à instaurer un système de maintien en activité des officiers subalternes de carrière et de complément qui, au moment où ils sont pensionnés, sont admis dans le cadre de réserve en vertu de l'article 55 de la loi du 1er mars 1958 relative au statut des officiers de carrière et de réserve. Ce maintien en activité serait accepté par le Ministre de la Défense nationale sur avis favorable des chefs hiérarchiques de l'officier demandeur. Les prestations ainsi effectuées seraient annuelles et renouvelables deux fois au plus de façon à ce que la fin de ce maintien intervienne avant le moment où ces officiers doivent sortir du cadre de réserve, en application de l'arrêté royal du 25 septembre 1959, c'est-à-dire à la fin de l'année au cours de laquelle ils atteignent l'âge de cinquante-quatre ans.

Le nombre des officiers qui pourraient ainsi être maintenus en activité peut être estimé à environ quatre cents au moment où la loi sera entièrement applicable.

En ce qui concerne les effectifs des forces armées, il est évident que, compte tenu des motifs sociaux qui justifient la mesure de maintien en activité, les officiers bénéficiaires ne pourraient être considérés comme faisant partie des effectifs maxima autorisés pour l'encadrement des forces armées et qui sont fixés par la loi du 13 juillet 1976. En effet, ces effectifs ont été fixés en tenant compte des besoins opérationnels réels des forces armées.

Enfin, pour les motifs qui sont exposés ci-après, la présente proposition n'est pas applicable aux officiers faisant partie du personnel navigant aérien breveté, ni aux officiers en mobilité dans un ministère ou un organisme d'intérêt public.

Commentaire des articles

L'article 1 fixe le champ d'application de la proposition de loi. Sont concernés les officiers subalternes pensionnés qui ont sollicité leur admission dans le cadre de réserve, à l'exception toutefois de certains officiers bénéficiaires d'un régime spécial de mise à la pension.

Sont ainsi exclus du bénéfice de la présente proposition :

a) les officiers qui font partie du personnel navigant aérien breveté, étant donné les règles particulières applicables à ces officiers pour le calcul du montant de leur pension (cumul de certaines périodes de service et dépassement de la limite des 75 % du dernier traitement d'activité);

b) les officiers utilisés dans un ministère ou un organisme d'intérêt public sous le régime de la mobilité, puisque les textes relatifs à cette utilisation prévoient la possibilité pour les intéressés d'être maintenus à leur demande dans leur utilisation au-delà de l'âge de la retraite;

c) les officiers subalternes de gendarmerie dont l'âge de mise à la retraite est fixé à cinquante-quatre ans.

L'article 2, § 1, permet au Ministre de la Défense nationale de maintenir en activité au-delà de la limite d'âge, les officiers subalternes visés par la présente proposition de loi, pour autant qu'ils soient favorablement appréciés par leurs chefs hiérarchiques.

Ce même paragraphe fixe en outre à trois ans la durée maximum du maintien en activité, soit le temps pendant lequel l'officier subalterne pensionné fait partie du cadre de réserve. Cette période de maintien est divisée en trois périodes d'un an, se succédant sans solution de continuité.

De procedure, bestaande in het onderverdelen van de totale duur van het in werkelijke dienst houden in drie fracties van elk een jaar, maakt het niet alleen mogelijk dat de Minister jaarlijks de voorwaarden tot het verlenen van deze toelating kan onderzoeken, maar ook dat de betrokken officier het aantal jaren bepaalt dat hij wenst in dienst te blijven.

Paragraaf 2 van dit artikel 2 bepaalt dat de periode van in werkelijke dienst houden aanvangt onmiddellijk na de opruststelling van de officier. Door deze bepaling wordt onder meer verondersteld dat de officier die wenst in dienst te blijven, geen aanpraak mag maken op een verlof voorafgaand aan de pensionering, vooraleer hij de periode van indiensthouding die hij wenst te volbrengen, heeft beëindigd. Deze bepaling is gerechtvaardigd door evidente redenen van aanwijzing van het personeel.

De bepalingen van artikel 3 hebben tot doel de in werkelijke dienst gehouden officieren niet op te nemen in de maximum toegelaten getalsterkte die door de wet van 13 juli 1976 wordt bepaald voor de encadrering van de landmacht, de luchtmacht en de zeemacht en van de medische dienst. Vanzelfsprekend kan niet aanvaard worden dat officieren die om sociale redenen in werkelijke dienst worden gehouden, gerekend zouden worden bij de maximum toegelaten getalsterkte. Zij zullen nochtans wel begrepen zijn in de legersterkte die jaarlijks wordt vastgesteld.

Artikel 4, § 1, bepaalt de voorwaarden waaronder door de Minister de toelating kan worden verleend tot het in werkelijke dienst houden.

Aangezien de ganse periode van het in werkelijke dienst houden echter precies kan overeenstemmen met de tijd door de officier in het reservekader doorgebracht, diende te worden bepaald dat de jaarlijkse dienstperiodes in kalenderjaren moeten worden berekend. Dat is de bedoeling van § 2 die bepaalt dat de tijd gedurende dewelke de officier in non-activiteit is, begrepen is in de periode van in werkelijke dienst houden die hij volbrengt.

Artikel 5 stelt de voorwaarden en de procedure vast om een officier het voordeel van het in werkelijke dienst houden te onthouden; het zijn dezelfde als die welke de verbreking regelden van de dienstnemingen van de reserve-officieren die, vóór de inwerkingtreding van de wet van 13 juli 1976, werden gemachtigd tot het volbrengen van vrijwillige encadreringsprestaties bij de krijgsmacht, bij toepassing van artikel 63, § 1, van de wet van 1 maart 1958. Sindsdien zijn deze bepalingen enkel nog toepasselijk op de reserveofficieren van de rijkswacht.

Artikel 6 stelt dat de in werkelijke dienst gehouden reserveofficieren niet tot een graad van hoofdofficier mogen worden bevorderd. Vanzelfsprekend kan een benoeming in het reservekader slechts toepasselijk zijn op de officieren in disponibiliteit. Een dergelijke bevordering zou ten andere voorbischieten aan de doelstelling van dit wetsvoorstel.

In navolging van hetgeen bij artikel 93, § 1, van de wet van 1 maart 1958 wordt bepaald voor de reserveofficieren die vrijwillige prestaties verrichten, is het bovendien aangewezen de boven de leeftijdsgrens in werkelijke dienst gehouden reserveofficieren te onderwerpen aan de wetgeving betreffende de pensioenen van weduwen en wezen der leden van het leger en van de rijkswacht. Daarom omvat artikel 7 een gelijkaardige bepaling als deze die het voorwerp uitmaakt van artikel 193 van de hogervermelde wet van 1 maart 1958.

Artikel 8 tenslotte stelt de inwerkingstelling van de wet vast op de eerste dag van een kalenderkwartaal, dag waarop de beroeps- of aanvullingsofficieren die in het voorbije trimester de leeftijdsgrens hebben bereikt, op rust worden gesteld.

R. GHEYSEN

La procédure consistant à diviser la période totale de maintien en trois fractions d'un an permet non seulement un examen annuel par le Ministre des conditions d'octroi de cette autorisation mais aussi, pour l'officier en cause, de fixer le nombre d'années de service qu'il souhaite accomplir.

Le § 2 de cet article 2 dispose que la période de maintien commence immédiatement après la mise à la pension de l'officier. Cette disposition sous-entend entre autres que l'officier qui souhaite être maintenu en service ne peut prétendre à un congé préalable à la pension avant d'avoir terminé la période de maintien qu'il souhaite accomplir. Cette disposition se justifie pour des raisons évidentes d'affectation du personnel.

Les dispositions de l'article 3 visent à exclure les officiers maintenus en activité des effectifs maxima autorisés que la loi du 13 juillet 1976 fixe pour l'encadrement de chacune des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical. De toute évidence, il ne peut être admis que les officiers maintenus en activité pour des motifs sociaux puissent être comptés parmi les effectifs maxima autorisés. Ils seront cependant compris dans le nombre fixé annuellement pour le contingent de l'armée.

L'article 4 fixe en son § 1 les modalités d'octroi par le Ministre de l'autorisation d'être maintenu en activité.

Compte tenu de ce que la période totale de maintien peut correspondre exactement au temps de présence de l'officier dans le cadre de réserve, il convenait de disposer que les périodes annuelles de service sont comptées en années de calendrier. C'est le but du § 2 qui prévoit que le temps pendant lequel l'officier est en non-activité, est compris dans la période de maintien qu'il effectue.

L'article 5 détermine les conditions et la procédure d'exclusion d'un officier du bénéfice du maintien en activité; celles-ci sont identiques à celles qui ont présidé à la résiliation des engagements des officiers de réserve qui, avant l'entrée en vigueur de la loi du 13 juillet 1976, ont été autorisés à effectuer des prestations volontaires d'encadrement dans les forces armées, en application de l'article 63, § 1, de la loi du 1er mars 1958. Depuis lors, ces dispositions ne sont plus applicables qu'aux officiers de réserve de la gendarmerie.

L'article 6 dispose que les officiers de réserve maintenus en activité ne peuvent être promus à un grade d'officier supérieur. Il est évident qu'une nomination dans le cadre de réserve ne peut s'appliquer qu'aux officiers qui sont en disponibilité. Une telle promotion dépasserait en outre le but poursuivi par la présente proposition de loi.

D'autre part, à l'instar de ce qui est prévu à l'article 93, § 1, de la loi du 1er mars 1958 pour les officiers de réserve effectuant des prestations volontaires, il convenait de soumettre les officiers maintenus en activité au-delà de la limite d'âge à la législation relative aux pensions des veuves et orphelins de l'armée et de la gendarmerie. C'est pourquoi l'article 7 reprend une disposition similaire à celle faisant l'objet de l'article 93 de la loi du 1er mars 1958 précitée.

Enfin, l'article 8 prévoit la mise en vigueur de la loi au premier jour d'un trimestre civil, date à laquelle les officiers de carrière ou de complément atteints par la limite d'âge au cours du trimestre précédent sont mis à la pension.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet is van toepassing op de lagere beroepsofficieren en op de lagere officieren van het aanvullingskader die gepensioneerd zijn en gevraagd hebben om in het reservekader te worden opgenomen, met uitzondering van :

- 1° de officieren die deel uitmaken van het gebrevetteerd luchtverend personeel;
- 2° de officieren die op het tijdstip dat zij de leeftijdsgrens bereiken, gebezigd worden in een ministerie of in een instelling van openbaar nut, overeenkomstig de bepalingen betreffende de mobiliteit der leden van de krijgsmacht;
- 3° de officieren van de rijkswacht.

Art. 2

§ 1. De in artikel 1 bedoelde officieren kunnen door de Minister van Landsverdediging, na gunstig advies van hun hiërarchische chefs, worden gemachtigd om in werkelijke dienst te blijven na het bereiken van de voor hun graad bepaalde leeftijdsgrens.

De maatregel tot het in werkelijke dienst houden geldt voor een jaar. Hij kan tweemaal worden verlengd voor dezelfde duur en onder dezelfde voorwaarden.

§ 2. Het in werkelijke dienst houden gaat in de dag dat de officier tot het reservekader wordt toegelaten of, in voorkomend geval, bij het einde van de lopende periode.

Art. 3

De reserveofficieren die op grond van artikel 2 in werkelijke dienst worden gehouden, zijn niet begrepen in de maximumgetalsterkte aan officieren, vastgesteld in de artikelen 1 en 2 van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht.

Art. 4

§ 1. De officier bedoeld in artikel 2, dient zijn aanvraag in om in werkelijke dienst te worden gehouden vóór zijn pensionering of vóór het verstrijken van de eerste of van de tweede periode waarin hij in werkelijke dienst gehouden is.

De Minister beschikt op de aanvraag ten minste drie maanden vóór de pensionering van de officier of vóór het verstrijken van de eerste of van de tweede periode waarin deze in werkelijke dienst gehouden is. Van de beslissing wordt onverwijld kennis gegeven aan de betrokken officier.

§ 2. Tot de periode waarin de officier in werkelijke dienst gehouden is, wordt gerekend de tijd gedurende welke hij zich in de stand non-activiteit bevindt of bij ordemaatregel geschorst is, overeenkomstig hetgeen voor de beroepsofficieren is bepaald.

Art. 5

§ 1. De Minister van Landsverdediging kan, op aanvraag van de officier, het in werkelijke dienst houden doen eindigen.

PROPOSITION DE LOI

Article 1

La présente loi s'applique aux officiers subalternes de carrière ou de complément qui sont mis à la pension et qui ont demandé leur admission dans le cadre de réserve, à l'exception :

- 1° des officiers faisant partie du personnel navigant aérien breveté;
- 2° des officiers qui, au moment où ils atteignent la limite d'âge, sont utilisés dans un ministère ou dans un organisme d'intérêt public, conformément aux dispositions relatives à la mobilité des membres des forces armées;
- 3° des officiers de la gendarmerie.

Art. 2

§ 1. Les officiers visés à l'article 1 peuvent être autorisés par le Ministre de la Défense nationale, sur avis favorables de leurs chefs hiérarchiques, à être maintenus en activité au-delà de la limite d'âge fixée pour leur grade.

La mesure de maintien en activité vaut pour une période d'un an. Elle peut être renouvelée à deux reprises pour la même durée et aux mêmes conditions.

§ 2. Le maintien en activité prend effet le jour où l'officier est admis dans le cadre de réserve ou, le cas échéant, à la fin de la période en cours.

Art. 3

Les officiers de réserve maintenus en activité par application de l'article 2 ne sont pas compris dans les effectifs maxima en officiers fixés aux articles 1 et 2 de la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées.

Art. 4

§ 1. L'officier visé à l'article 2 introduit sa demande de maintien en activité avant la mise à la pension ou avant l'expiration de la première ou de la seconde période de maintien en activité.

Le Ministre statue sur la demande trois mois au moins avant la mise à la pension de l'officier ou avant l'expiration de la première ou de la seconde période de maintien en activité. La décision est notifiée sans délai à l'officier intéressé.

§ 2. Est compris dans la période de maintien en activité, le temps pendant lequel l'officier est en position de non-activité ou suspendu par mesure d'ordre, conformément aux dispositions prévues pour les officiers de carrière.

Art. 5

§ 1. Le Ministre de la Défense nationale peut, à la demande de l'officier, mettre fin au maintien en activité.

§ 2. De Minister van Landsverdediging kan te allen tijde, met één maand opzegging, op voorstel van de onmiddellijke hiërarchische chef en na advies van de andere hiërarchische chefs, een einde maken aan het in werkelijke dienst houden van de officier wiens gedrag of wijze van dienen geen voldoening geven.

De adviezen van de hiërarchische chefs worden door de betrokken officier geïssueerd; deze kan er een verweerschrift bijvoegen.

§ 3. De opzeggingstermijn bepaald in § 2 kan worden beperkt of afgeschaft indien de aanwezigheid van de officier een gevaar betekent voor de tucht of de goede werking van de dienst.

Art. 6

De in werkelijke dienst gehouden reserveofficieren kunnen tijdens de periode dat zij in werkelijke dienst blijven, niet tot een graad van hoofdofficier worden bevorderd.

Art. 7

Ten aanzien van de in werkelijke dienst gehouden reserveofficieren, geldt de wetgeving betreffende de pensioenen van weduwen en wezen der leden van het leger- en rijks-wachtspersoneel.

Art. 8

Deze wet treedt in werking de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

19 maart 1981.

R. GHEYSEN
P. DE VLIES
L. KELCHTERMANS
F. TANGHE
G. DEVOS
O. DE MEY

§ 2. Le Ministre de la Défense nationale peut à tout moment, moyennant un préavis d'un mois, sur proposition du chef hiérarchique immédiat et après avis des autres chefs hiérarchiques, mettre fin au maintien en activité de l'officier dont la conduite ou la manière de servir ne donne pas satisfaction.

Les avis des chefs hiérarchiques sont visés par l'officier en cause, qui peut y joindre un mémoire.

§ 3. Le délai de préavis fixé au § 2 peut être réduit ou supprimé si la présence de l'officier constitue un danger pour la discipline ou la bonne marche du service.

Art. 6

Les officiers de réserve maintenus en activité ne peuvent, pendant la durée de leur maintien, être promus à un grade d'officier supérieur.

Art. 7

Les officiers de réserve maintenus en activité sont soumis à la législation relative aux pensions de veuves et orphelins des membres de l'armée et de la gendarmerie.

Art. 8

La présente loi entre en vigueur le premier jour du trimestre civil qui suit la date de sa publication au *Moniteur belge*.

19 mars 1981.